

Pasen 2024 Horen, zien en gaan!

Eerste lezing Jesaja 25: 6-9

Zingen lied 611 Wij zullen leven, God zij dank.

Epistellezing Kollossenzen 3:1-11

Lied 752:1 Hoe glanst bij Gods kinderen het innerlijk leven

evangelielezing Johannes 20: 1-18

Uitleg en verkondiging

Lied 612 Wij komen als geroepen

Gemeente van Jezus Christus,

Het verhaal van kruis en opstanding vormt het hoogtepunt van het liturgisch of kerkelijk jaar.

Willem Jan Otten noemt het kerkelijk jaar een kunstwerk waar eeuwenlang aan is gewerkt en nog altijd aan gewerkt wordt. Hij vergelijkt het met een partituur of een scenario: het verhaal van Jezus moet uitgevoerd of verbeeld worden in een gemeenschap van mensen, het hele jaar door, elk jaar opnieuw.

In elke kerkdienst of mis voltrekt zich een gebeurtenis die nooit helemaal ten volle door iemand begrepen is, namelijk de dood van God in de vorm van een moord, gepleegd door mensen die bang en laf zijn. Mensen die om vergeving vragen bij diezelfde God. Ze zijn al vergeven, want God is liefde, oneindige barmhartigheid. Maar hoe leg je dat uit aan bange mensen.

(Otten beschrijft het kerkelijk jaar als een onophoudelijk wachten, verwachten, verlangen. En iedere vervulling van het verlangen is weer het begin van een nieuw verwachten. Advent is het verwachten van de geboorte, en een maal geboren verwachten wij Jezus' boodschap voor de wereld, de komst van het koninkrijk van de hemel. En als die boodschap verzet oproept slaat de twijfel toe, verwachten wij een lijdensweg. Als hij zelfs door vrienden wordt verraden en na een oneerlijk proces wordt vermoord, lijkt alles verloren. Maar zijn opstanding is een nieuw begin van verwachten, dat het toch kan, wat niemand voor mogelijk hield. Dat de liefde niet klein te krijgen is, sterker dan welke wereldmacht ook, sterker dan de dood.)

De liturgie van de drie dagen van Pasen probeert te zeggen wat onzegbaar is. Grote woorden zijn het, die buiten de liturgie het gevoel geven dat je je hand overspeelt. Dat je meer zegt of zingt dan je begrijpt.

Petrus en Johannes, ze horen van de vrouwen dat het graf leeg is, ze rennen om het hardst en zien het open graf, ze zien de doeken liggen, netjes opgerold. Maar ze begrijpen niet wat ze zien. Ze hadden uit de Schrift nog niet begrepen dat Jezus uit de dood moest opstaan, lazen we. Dan gaat Johannes het graf binnen, ziet de doeken en gelooft. Er staat niet dat hij het begrijpt. Maar hij laat de onmogelijke mogelijkheid toe.

Maria staat er ook weer, bij het graf en ze huilt. Als zij zich voorover buigt naar het graf ziet ze twee engelen in witte kleren, één aan het hoofdeind en één aan het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. Waarom huil je? vragen ze. Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem naartoe gebracht hebben. Dan kijkt ze om en ziet Jezus, maar denkt dat het de tuinman is. Waarom huil je? Wie zoek je? vraagt Jezus.

Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen. Dan zegt Jezus: Maria! Pas dan ziet ze dat het Jezus is en zegt : meester!

Ze hoorde haar naam, zag haar meester en deed wat hij haar opdroeg: Ga naar mijn broeders en zusters en zeg dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is. Horen, zien en gaan.

Ga naar mijn broeders en zusters, zegt Jezus. Dat hij hen broeders en zusters noemt, moet een bemoediging zijn geweest, want ze hadden hem bijna allemaal in de steek gelaten. Hij veroordeelde hen niet, en opende zo de weg naar een nieuwe vorm van verbondenheid, verbondenheid tussen mensen met verdriet en schuldgevoel.

Pasen is de onmogelijke mogelijkheid die we niet kunnen begrijpen, maar alleen toelaten als een bron van troost en hoop, zoals veel mensen het lijdensverhaal toelaten als ze naar de Matteüs passion luisteren, zich laten raken en er soms zelfs door getroost worden.

We kunnen zeggen dat het evangelie niet waar is, we kunnen het kerkelijk jaar afschaffen of het Paasverhaal belachelijk maken, maar we zullen nooit in staat zijn het verlangen tot zwijgen te brengen, het verlangen dat in dit paasevangelie wordt verwoord, het verlangen naar Gods nieuwe wereld waar angst en dood niet het laatste woord hebben. Een nieuwe wereld die door de profeet Jesaja wordt beschreven als een overvloedig feestmaal voor alle volken, waar de sluier van oorlog, de zware deken van ziekte en dood is vernietigd en God alle tranen heeft gewist. Het is een prachtig inkijkje in de hemel.

Naar die hemel moeten we onze blik richten, lezen we in de Kolossenzenbrief. Als we met Christus uit de dood zijn opgewekt, moeten we streven naar wat boven is, waar Christus zit aan de rechterhand van God.

De opstanding wordt hier niet beschreven als een gebeurtenis uit het verleden, maar als een proces dat zich overal en altijd in ieder mens kan voltrekken. Een vernieuwing van ons denken en handelen. Een oproep om het oude leven achter te laten, om ons niet te richten op aardse dingen, maar op wat boven is.

De aarde is vol hebzucht, lage begeerten en zedeloosheid. Dat moet allemaal afsterven. Ons oude leven, alles wat slecht is, moeten we opgeven.

Woede en drift, vloeken en schelden, liegen en bedriegen, we moeten er mee stoppen. We moeten het als het ware uittrekken als een oude jas, en we moeten een nieuwe jas aantrekken, de jas van het inzicht. We moeten beseffen dat alle mensen zijn geschapen naar het beeld van God. Niet alleen onze familie en vrienden, ook de zeurpiet, de pestkop en de crimineel. Als we deze diepe wijsheid tot ons door laten dringen, zullen we beseffen dat we in ieder medemens, ook in de moslim, de Jood of de atheïst Christus kunnen ontmoeten.

Pasen betekent een radicale breuk met het alles wat we zelf denken of voor waar houden. Pasen gaat over de onmogelijke mogelijkheid, over het wonder. In de bijbel gebeuren wonderen meestal in twee stappen: God laat ons zien en horen waar het naar toe moet, maar we moeten zelf op weg gaan, in het vertrouwen dat het kan.

Zo is de opdracht aan Maria en de leerlingen ook onze opdracht. Wees niet bang. Zoek elkaar op en vorm ondanks fouten, achtergronden of meningsverschillen een gemeenschap. Trek je oude jas uit en trek een nieuwe jas aan, de jas van kennis en inzicht in wat het betekent om mens te zijn, met begrip voor verschillen en onvolmaaktheid. Heb oog voor het verdriet van mensen en help elkaar overeind. Vorm een gemeenschap en ga aan de slag met de partituur van het leven van Jezus. De partituur van vergeving, rechtvaardigheid en solidariteit, voer hem uit, breng hem tot klinken, in de eigen kring en daarbuiten, wereldwijd, jaar in jaar uit, dag in dag uit. Tot Christus is alles in allen.

Reageren? Graag!

ds.anjedekuiper@pknngrotekerkschiedam.nl